

TASVIRIY VA AMALIY SAN'AT SINFI DARSLARINI MUSIQA VA SAN'AT MAKTABLARIDA RIVOJLANTIRISH

Boliqulova Shoirra Zaydinovna

*Samarqand viloyati qo'shrobot tumani .5-son Bolalar musiqa va san'at maktabi
Tasviriy va amaliy san'at sinfi o'qtuvchisi*

Annotasiya: Ushbu maqolada Tasviriy va amaliy san'at sinfi darslarini musiqa va san'at maktablarida rivojlantirish metodlari bo'yicha maqola yozishda, asosiy yo'nalishlarni ko'rib chiqishi hamda dars metodikalarini amaliy misollar bilan yanada rivojlantirish, o'quvchilarning ijodiy ishlari va tajribalarini kiritish ham foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: San'at, tasviriy san'at, amaliy san'at, rasm.

Kirish

Musiqa va san'at maktablari – bu yosh avlodning estetik dunyoqarashini shakllantirish, ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirish va madaniyatga bo'lgan hurmatini oshirishga qaratilgan muhim ta'lim muassasalaridir. Bu maktablarda tasviriy va amaliy san'at sinfi darslari san'atning turli sohalarini o'rgatish uchun alohida ahamiyatga ega. Ushbu darslarda o'quvchilarga ijodkorlik, tasavvur, va texnik ko'nikmalarni rivojlantirish imkoniyati yaratiladi.

Tasviriy san'at va amaliy san'at darslarining maqsadi

Tasviriy va amaliy san'at sinfi darslarining asosiy maqsadi o'quvchilarda estetik ko'nikmalarni rivojlantirish, ularning tasavvur va yaratuvchanlik qobiliyatini oshirishdir. Bu darslar, shuningdek, san'atning turli yo'nalishlariga oid bilimlarni ham o'z ichiga oladi. Tasviriy san'at, rasm chizish, haykaltaroshlik, kompozitsiya yaratish kabi yo'nalishlarni o'z ichiga oladi, amaliy san'at esa tekstil, keramika, grafika kabi qo'lda bajariladigan san'at shakllarini o'z ichiga oladi.

Tasviriy va amaliy san'at sinflarini rivojlantirish metodlari

1. Interaktiv darslar

O'quvchilarga tasviriy san'at va amaliy san'at sohasidagi asarlar bilan yaqindan tanishish imkoniyatini yaratish uchun interaktiv darslar o'tkazish zarur. Darslarda o'quvchilarni o'z ijodlarini namoyish qilishga rag'batlantirish, guruhlarda ishlashni tashkil etish va amaliy mashg'ulotlar o'rnatish foydalidir.

2. Ijodiy loyihalar

Darslar davomida o'quvchilarga mustaqil ijodiy loyihalarni amalga oshirish imkoniyati berilishi kerak. Masalan, ma'lum bir mavzu asosida rasm chizish, haykal yasash yoki amaliy san'at elementlarini yaratish kabi loyihalar darsning qiziqarli va samarali bo'lishini ta'minlaydi.

3. San'at tarixini o'rganish

Tasviriy san'at va amaliy san'atni rivojlantirish uchun san'at tarixiga oid darslar o'tkazish juda muhim. O'quvchilarga buyuk rassomlar, san'at maktablari, madaniyatlar va

san'at asarlari haqida batafsil ma'lumot berish kerak. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning san'atga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularga o'z ijodlarini yaratishda yangi yondashuvlarni o'rgatadi.

4. Teknik ko'nikmalarni oshirish

Tasviriy va amaliy san'at sinflarida o'quvchilarga san'at asarlarini yaratish uchun zarur bo'lgan texnik ko'nikmalarni rivojlantirish muhimdir. Bu ko'nikmalar rasm chizish, bo'yash, haykal yasash, g'isht yoki keramika ishlash kabi mashg'ulotlarni o'z ichiga oladi. O'qituvchilar o'quvchilarga turli materiallar va usullar bilan ishlashni o'rgatish orqali ijodiy yondashuvni kuchaytirishlari kerak.

5. San'atga ilmiy yondashuv

O'quvchilarga san'atni o'rganishda ilmiy yondashuvni qo'llash, ularni nazariy bilimlar bilan ta'minlash zarur. San'atning asosiy qonuniyatlarini, kompozitsiyani, rangni, shaklni va boshqa estetik tamoyillarni o'rgatish, darslarni nafaqat amaliy, balki ilmiy nuqtai nazardan ham boyitadi.

6. Musiqa va san'atning integratsiyasi

Musiqa va tasviriy san'atni birlashtirish, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini yanada kengaytiradi. Masalan, rasm chizish darslarida musiqa asboblari va musiqani o'rgatish orqali o'quvchilarni san'atning turli shakllari bilan tanishtirish mumkin. Shuningdek, musiqaga asoslangan vizual san'at asarlarini yaratish o'quvchilarni ikki yo'nalishdagi san'atni birlashtirishga undaydi.

Xulosa

Tasviriy va amaliy san'at sinflari musiqa va san'at maktablarida yosh avlodni tarbiyalashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu darslar nafaqat san'atni o'rgatish, balki o'quvchilarda ijodiy fikrlashni, muammoni hal qilishni va estetik qarashlarni rivojlantiradi. O'quvchilarni tasviriy san'at va amaliy san'at bilan tanishtirish, ularni yangiliklarga, ijodga ochiq va estetik jihatdan taraqqiy etgan shaxslar bo'lishlariga yordam beradi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1. Bozhkova, T. P. (2007). "San'at ta'limi: metodik asoslar" – Bu kitob tasviriy san'at va amaliy san'at ta'limining metodik asoslarini tushuntiradi va o'qituvchilarga darslarni qanday tashkil etish bo'yicha foydali tavsiyalar beradi.

2. Kochergin, V. A. (2006). "San'at tarixi va san'atshunoslik" – San'at tarixi va san'atshunoslikni o'qitish metodlari haqida batafsil ma'lumot beradi, shu jumladan, san'at tarixini o'rgatishning samarali usullari.

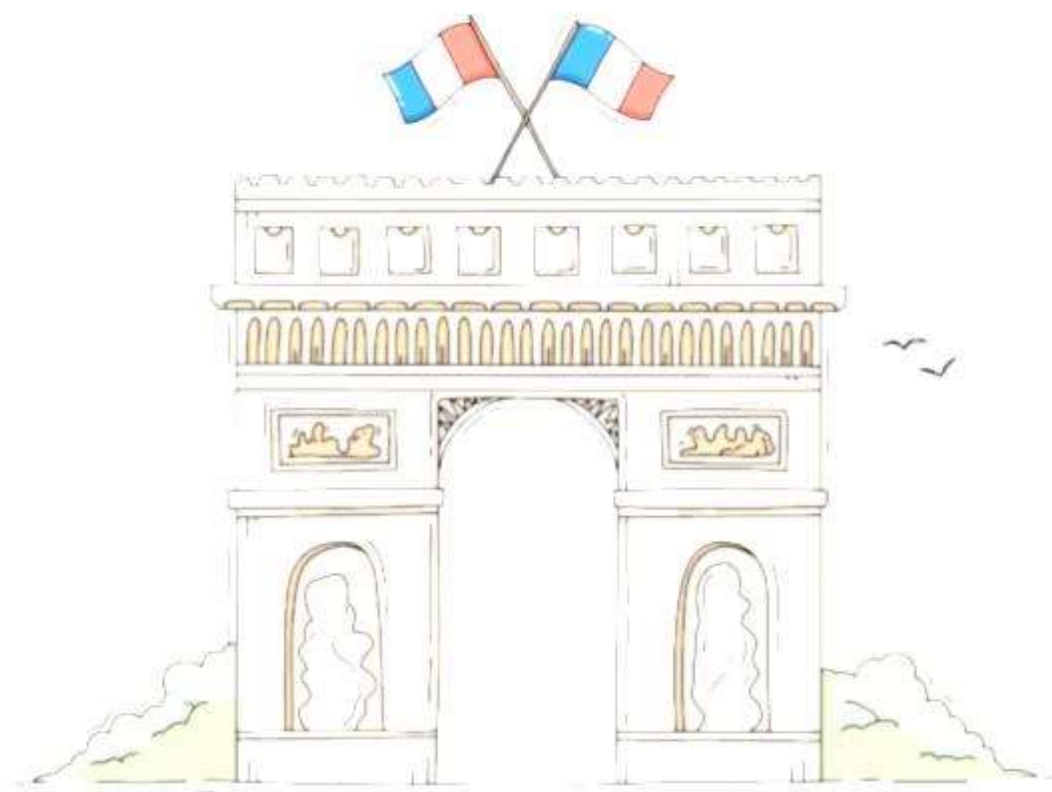
3. Goncharova, N. (2011). "Ijodiy pedagogika" – Bu kitob ijodiy fikrlashni rivojlantirish va darslarda innovatsion yondashuvlar haqida yoritadi. Musiqa va tasviriy san'atning integratsiyasi hamda o'quvchilarning ijodiy salohiyatini oshirish uchun amaliy tavsiyalar beradi.

MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS

4. Reynolds, R. (2012). "Teaching Art: A Complete Guide for the Classroom" – Bu kitob tasviriy san'atni o'qitishda amaliy yondashuvlarni, o'quvchilarga texnik ko'nikmalarni o'rgatishning samarali metodlarini ko'rsatadi.

5. Glover, J. (2015). "Arts Integration: Teaching Subject Matter through the Arts in Multicultural Classrooms" – Musiqa va san'atni integratsiyalash orqali o'quvchilarga kreativ fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini o'rgatish haqida.

6. Shapiro, H. L. (2014). "The Art Teacher's Survival Guide for Secondary Schools" – O'rta maktab darajasida tasviriy san'atni o'qitish uchun zarur metodlar va amaliy mashg'ulotlar haqida.

**“MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING INNOVATION
NAZARIYALARI”**

Bazarova Xolida Xosilbekovna

Sirdaryo Viloyati Oqoltin tumani

Navro‘z nomli 5- sonli DMTT tarbiyachisi

Annotatsiya: Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi–hozirgi zamon psixologiya fanining rivojlangan sohalaridan bo‘lib, bu o‘rinda muhim o‘rin egallaydi, zero u bola ruhiy olamining tabiati va uning qonuniyatlarini o‘rganuvchi sohadir.

Kalit so‘zlar: yosh davr bosqichlari, ta‘lim, tarbiya, rivojlanish bosqichlari, bilim, ko‘nikma.

Abstract: Psychology of preschool children is one of the developed areas of modern psychology, which occupies an important place in it, since it is a field that studies the nature of the child's mental world and its laws.

Keywords: stages of adolescence, education, upbringing, stages of development, knowledge, skills.

Абстрактный. Психология детей дошкольного возраста является одной из развитых областей современной психологии и занимает важное место, поскольку является областью, изучающей природу психического мира ребенка и его законы.

Ключевые слова: этапы молодости, образование, воспитание, этапы развития, знания, умения.

Maktabgacha yosh davrlari psixologiyasi ontogenezdagi turli maktabgacha yoshdagi bolalar psixik taraqqiyotining umumiy qonuniyatlarini, psixik rivojlanishini hamda psixologik xususiyatlarini o‘rganadi.

Bolalar ta‘lim-tarbiya muassasalaridagi faoliyat va hatti-harakatlarining psixologik qonuniyatlarini o‘rganuvchi pedagogik psixologiya ikki fanni, ya‘ni psixologiya va pedagogika fanlarining tutashgan joyidan o‘rin egallagandir. Psixik rivojlanish va bu o‘zgarishlarga sabab bo‘ladigan kuchlar o‘rtasidagi munosabat qonunlarini o‘rganish yosh davrlari psixologiyasi fanining muhim va dolzarb muammolaridan biridir.

Bolalar psixologiyasi – bolaning tug‘ilgan vaqtidan boshlab to maktab yoshiga yetgunga qadar psixik jihatdan taraqqiy etish qonuniyatlarini va shaxsiy psixologik xususiyatlarining tarkib topishini o‘rganadigan fan. Bola odam sifatida tashqi jihatdan katta yoshli odamlarga o‘xshasa ham o‘zining psixik jarayonlari va shaxsiy psixologik xususiyatlarining mazmuni jihatidan katta yoshli odamlardan keskin farq qiladi. Bolalarda hali turmush tajribasi deyarli yo‘qligi sababli ularning sezgi va idroklari, tafakkur va xayollari, hissiyot va irodalari katta yoshli odamlardagidek bo‘lmaydi. Bolalar psixologiyasi har bir taraqqiyot bosqichidagi (ya‘ni go‘daklik, ilk yosh va maktabgacha yoshdagi) psixik jarayonlarning rivojlanib borishini o‘rganadi. Bolalar psixologiyasi predmetining muhim tomonlaridan biri turli yoshdagi bolalarga sezish, idrok, diqqat, xotira, nutq, tafakkur, xayol, hissiyot va iroda kabi psixik jarayonlari va